

Dosarul nr. 2ra-1681/19

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. M. Bușuleac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: N. Bondarenco, S. Pilipenco, R. Petrova)

ÎNCHEIERE

9 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Negru Sofia împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Inspectoratul de Poliție Cantemir cu privire la repararea prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2018 Negru Sofia, reprezentată de avocatul Negoită Valeriu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul de Politie Cantemir, prin care a solicitat încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a prejudiciul material în sumă de 5600 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 100000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4500 de lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 11 aprilie 2016 de către ofițerul superior al SUP a IP Cantemir a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuită a Sofiei Negru, născută la 04.07.1953, domiciliată or. Cantemir str. Vasile Alecsandri 19, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152, alin. (1) Cod penal, pe cauza penală nr. 2016430121. La data de 25 mai 2016 de către procurorul în Procuratura raionului Cantemir, a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire a Sofiei Negru, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152, alin. (1) Cod penal, pe cauza penală nr. 2016430121.

Reclamanta a invocat că a fost ilegal învinuită pentru faptul că la data de 16 decembrie 2015, aproximativ la orele 16:30, fiind pe teritoriul gospodăriei sale, amplasată pe strada Vasile Alecsandri 19, din orașul Cantemir, unde pe fonul unui conflict spontan apărut între ea și Baran Georgeta, care se afla lângă geamul deschis de la bucătărie, având scopul cauzării leziunilor corporale, care a survenit pe fonul unor relații ostile, intenționat cu un băț pe care îl avea în mână, prin geamul de la bucătărie, i-a aplicat ultimei o lovitură peste xxxx, după care a împins-o, de la care Baran Georgeta și-a pierdut echilibrul și a căzut jos pe suprafață de beton. Astfel, părții vătămate, Baran Georgeta, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă xxxxxx ce

condiționează după sine dereglarea sănătății de lungă durată, mai mult de 21 de zile și se califică ca vătămări corporale xxxxx.

A relatat reclamanta că la data de 31 martie 2017 de către Judecătoria Cahul sediul Cantemir a fost pronunțată sentința prin care Negru Sofia a fost achitată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152, alin. (1) Cod penal, din motivul lipsei faptei infracționale, cu reabilitarea acesteia. La data de 26 februarie 2018 de către Curtea de Apel Cahul a fost pronunțată decizia prin care s-au respins ca nefondate apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Cantemir și partea vătămată Baran Georgeta fiind menținută sentința Judecătoriei Cahul sediul Cantemir din 31 martie 2017. La data de 30 mai 2018 de către Curtea Supremă de Justiție a fost pronunțată decizia prin care au fost declarate inadmisibile recursurile ordinare depuse de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul și partea vătămată Baran Georgeta împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 26 februarie 2018, în cauza penală în privința inculpatei Negru Sofia.

A menționat reclamanta că în conformitate cu prevederile art.1, 3 alin.(3) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, i-a fost cauzat un prejudiciu material fiind nevoită să angajeze un avocat, fiind încheiat contract de asistenta juridică cu avocatul, achitând onorariul de 4500 de lei, fapt confirmat prin bonurile de plată din 14 iulie 2018. Totodată, de către reclamantă au fost suportate cheltuieli de transport în sumă de 1600 de lei, fapt confirmat prin bonurile de plată din 29.09.2016, 31.10.2016, 13.01.2017, 01.03.2017, 27.06. 2017, 25.09.2017 și 07.02.2018, care urmează a fi încasate de la pârât.

Reclamanta a mai susținut că la stabilirea prejudiciului moral este necesar de a tine cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii de a cărei săvârșire a fost pusă sub înavuire și de faptul că urmărirea penală și procedurile de control judiciar au durat timp îndelungat, mai mult de 2 ani și situația de incertitudine în care reclamanta s-a aflat pe tot parcursul acestor ani, caracterul și gradul suferințelor psihice suportate de aceasta ca urmare a intentării dosarului penal, punerii sub înavuire, examinarea cauzei penale de instanțele naționale.

Totodată, a opinat reclamanta că în urma stresului emoțional, pe întreaga durată a procesului a avut nevoie de îngrijiri medicale și a fost internată în perioada 15 martie 2018-24 martie 2018 în spital pentru a-și îmbunătăți sănătatea, urmând un curs de tratament.

A susținut reclamanta că la intentarea cauzei penale sus menționate a avut de suferit un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 100000 de lei și care se exprimă prin suferințe fizice, psihice și morale, fiindu-i încălcată onoarea și demnitatea de om și de cetățean al acestui Stat, care trebuie să respecte și să garanteze siguranța fiecărui cetățean.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Cahul sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Negru Sofia împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul de Poliție Cantemir cu privire la repararea prejudiciului: s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Sofiei Negru suma de 5600 de lei, pentru repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești; suma de 25000 de lei pentru compensarea prejudiciului moral și 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 33600 de lei.

Prin decizia din 15 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției, de Negru Sofia, reprezentată de avocatul Valeriu Negoită, de Procuratura Generală și de Inspectoratul de Poliție Cantemir și a fost menținută hotărârea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Cahul sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relatat că de către instanța de fond au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei privind încasarea prejudiciului cauzat prin atragere ilegală la răspundere penală. De asemenea, corect au fost apreciate probele administrate, nivelul suferințelor morale suportate de către Negru Sofia și a fost stabilită în mod echitabil despăgubirea în sumă totală de 33600 de lei.

La 4 iulie 2019, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că au fost încălcate esențial normele dreptului material și interpretată în mod eronat legea și că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

La 10 iulie 2019 Ministerul Justiției a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că au fost aplicate eronat normele dreptului material și procedural, interpretată în mod eronat legea și că aprecierea probelor a fost arbitrară.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 15 mai 2019.

Materialele cauzei atestă faptul că decizia contestată a fost expediată părților la data de 26 iunie 2019. Astfel, recursurile declarate la data 4 iulie 2019 de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și la 10 iulie 2019 de către Ministerul Justiției, sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh